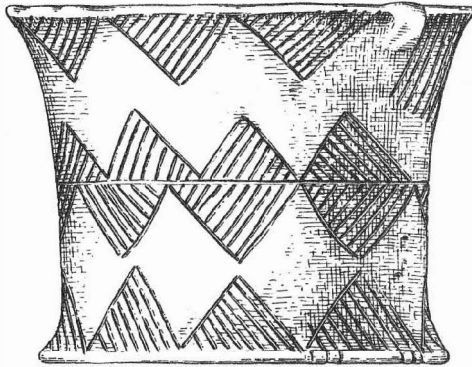

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

Grabung der Brüderschaftskommende in Ivančice / Bez. Brno-venkov/. Das Bezirksmuseum in Ivančice setzte im Jahre 1982 bereits mit der dritten Saison in der Grabung des Arealles der ehemaligen Brüderschaftskommende in Ivančice fort. Diese Kommende war im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts ein bedeutendes Kulturzentrum mit entwickeltem Schulwesen und einer Druckerei, Buchbindereiwerkstätte usw. Hier wirkte eine von den grössten Gestalten des böhmischen Humanismus des 16. Jahrhunderts der Brüderschaftsbischof Jan Blahoslav, Rektor der höheren Schule war Esrom Rüdinger. Während der bisherigen Grabung, die auch in den weiteren Jahren fortsetzen soll, gelang es die Fundamente der Brüderschafts-Kirche abzudecken /polygonaler Abschluss mit Stützsystem und einschiffiger Raum mit Vorraum/, baulich an den bisher erhaltenen Turm anknüpfend, ferner einen gemauerten Brunnen mit reichem Fundamentmaterial aus dem 16. - 17. Jahrhundert; Suchgräben erfassten auch Grundmauern von weiteren gemauerten Objekten. Durch die Ausgrabung hat man, ausser einer zahlreichen Menge von Keramik- und Glasbruchstücken /grösstenteils von kreisförmigen Einsetzen der Fenstervitragen/, kleinen eisernen Gegenständen, Messingstecknadeln und Bruchstücken von Einbandbeschlägen auch einige Münzen und Jetons aus der Wende des 16. und 17. Jahrhunderts, einen beinernen Kamm mit geritzter Verzierung, Monogramm und Datum 1572, eine bronzene Petschaft mit Monogramm und Datum 1611 u.a. gefunden.

UNTERSUCHUNG DER MITTELALTERLICHEN GOLDFORDERUNG IM RAUME HORY UND SVOJKOVICE

/Bez. Jihlava, Třebíč/

Jiří Merta, TM Brno, Zdeněk Měřínský, AÚ ČSAV Brno, Josef Unger, RM Mikulov

Auf Anregung von Prof. M. Matějka aus Brno wurde im Herbst 1982 eine Oberflächenuntersuchung der mittelalterlichen Förderungsrelikte in der Umgebung von Hory und Svojkovice durchgeführt. Zum Denkmalschutz ist der Abschnitt der Goldwäschchen im Tale des Horský Baches nördlich der Gemeinde Hory und Spuren der primären Förderung südöstlich von Hory vorgeschlagen worden. Ferner wurde eine Oberflächenuntersuchung im Raume der mittelalterlichen Dorfwallung Štítka im Kataster der Gemeinde Svojkovice /Bez. Jihlava/ vorgenommen, wo von Mitgliedern der Geoindustrie archäologisches Material aus einer geologischen Sonde gewonnen wurde, die man in der Meinung, dass es sich um einen Schachtbruch handelt, quer über die Reste der Festungsstätte in Štítka führte¹.

Anmerkung:

- 1 Z. Měřínský, Hornické vsi Velké a Malé Štítka u Svojkovic a Hor /okr. Jihlava a Třebíč/, in: Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami, Sammelbuch vom Seminar im Technischen Museum Brno 1982, in Druck.

PRŮZKUM VÝKOPU PRO STAVBU PODCHODU PŘED HLAVNÍM NÁDRAŽÍM V BRNĚ

/okr. Brno - město/

Dana Cejnková, Muzeum města Brna, Irena Loskotová, Brno, Zdeněk Měřínský, AÚ ČSAV Brno

Během léta a podzimu roku 1982 sledovali pracovníci Muzea města Brna a Archeologického ústavu v Brně stavbu podchodu před budovou hlavního osobního nádraží na nám. Československé armády v Brně. Při výkopových pracích byly na několika místech stavby zjištěny zbytky městského opevnění, budovaného od 60. let 17. století do 1. poloviny 18. století. V této bývalé mohutné fortifikace se v jednotlivých stavebních rýhách objevily části masivních kamenných zdí, obezděných z vnější strany cihlovou plentou.

V hlavní výkopové jámě před vchodem do budovy nádraží byl zaměřen a prozkoumán 40 m dlouhý a 7 m vysoký profil, na němž bylo patrně několik různorodých vrstev. Celý profil byl zpevněn železnými opěrami a z prostoru mezi nimi byly z vrstev vybírány vzorky úlomků keramiky.

V hloubce 6 - 7 m pod dnešní úroveň terénu vystupuje jílovité podloží, nad nímž po celé délce profilu probíhala nesterajně mocná vrstva šterkopísku, ve kterém nebyly zjištěny žádné nálezy. Na této šterkové vrstvě byla zhruba v hloubce 4,5 m výrazná vrstva černé hlíny, kterou je možné pokládat za původní úroveň povrchu. Z této vrstvy byly na několika místech vybrány četné úlomky keramiky /nejstarší úlomky z 15. a 16. století/ a zvířecích kostí, ale i části kameninových a porcelánových nádob. Část profilu nad touto černou vrstvičkou až po úroveň dnešního povrchu tvořily různorodé zásypové vrstvy, tvořené hlavně stavební suti, které vznikly patrně při bourání městských hradeb v 19. století a při úpravě a vyrovnávání celého prostoru před budouv nádraží.

Untersuchung eines Bauaushubes für die Unterführung vor dem Hauptbahnhof in Brno /Bez. Brno - město/. Im Laufe des Sommers und Herbstes 1982 verfolgten Mitglieder des Museums der Stadt Brno und des Archäologischen Institutes in Brno den Bau der Unterführung vor dem Gebäude des Hauptbahnhofes am Platze Československé armády in Brno. An einigen Stellen hat man Reste der Stadtbefestigung festgestellt, in der Hauptaushubgrube wurde vermessen und untersucht ein Profil mit einigen verschiedenartigen Schichten, aus denen man zahlreiche Keramikbruchstücke /die ältesten aus dem 15. und 16. Jahrhundert/ und Tierknochen sowie Teile von Steingut- und Porzellangefäßen gewann.

FUNDE VON MITTELALTERLICHER UND NEUZEITIGER KERAMIK IN BRUMOVICE

/Bez. Břeclav/

Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

J. Kratochvíl aus Brumovice übergab dem Regionalmuseum in Mikulov Keramikbruchstücke aus dem 15. Jh., die bei Bauherrrichtungen im Hause Nr. 84 gefunden und Bruchstücke neuzeitiger Gesimskacheln, die bei Aushubarbeiten im Hause Nr. 14 gewonnen wurden.

ZÁCHRANNÉ VÝZKUMY PREHISTORICKÉHO ODDĚLENÍ MORAVSKÉHO MUZEA V ROCE 1982

/okr. Brno - venkov, Břeclav/

Milan Salaš, MM Brno

/Obr. 25-28; tab. 12/

V průběhu r. 1982 uskutečnilo prehistorické oddělení Moravského muzea ve spolupráci s ústavem Anthropos /S. Šiller/ několik menších záchranných akcí, redukujících se však většinou jen na identifikaci a vzkování devastovaných částí lokalit, neboť rozvinutí většího výzkumu nebylo v žádném případě z objektivních důvodů již možné.

1/ Blučina - "Cezav" /okr. Brno-venkov/

Na severozápadním úpatí "Cezav", po levé straně silnice z Blučiny do Židlochovic /parc. č. 1362, 1363, 1375, 1388, 1397/, probíhá od r. 1981 výstavba mechanizačního střediska JZD. Povrchovými úpravami terénu a hloubením základů budov byly zejména v prvním roce stavby narušeny pravěké kulturní vrstvy, sídlištní objekty i hrobové celky, bohužel však právě v této etapě největších terénních zásahů nebyl stavební prostor soustavněji archeologicky sledován. Z výpovědi dělníků lze usuzovat, že při hloubení základů budovy sociálního zařízení a ubytovny byly zničeny nejméně čtyři kostrové hroby, z nichž jeden měl být dětský. Podle údajného uložení koster ve skrčené poloze a nálezů spirálkovitých kroužků na lebkách /záušnice?/ je snad možno tyto hroby klasifikovat jako únětické, s čímž by korespondovaly i nedaleké únětické kostrové hroby, nalezené v r. 1957 na bývalé parcele č. 1022¹ /dnes parc. č. 2024/, tedy ve vzdálenosti asi 150 m.

Skrývkou půdy a hloubením základů pro montážní halu pak bylo zachyceno několik sídlištních objektů. Část obsahu jedné jámy se zlomky věteřovské keramiky zachránil S. Šiller a dodatečně bylo z tohoto prostoru sběrem získáno ještě několik nepřilíš výrazných zlomků keramických nádob, příslušících patrně rovněž kultuře věteřovské.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné